

Afdeling	: DV - PUZA - Verkiezingen	B&W-voorstel: DJ-2398319
Naam opsteller voorstel	: Lisa Truijen l.truijen@weert.nl, 0495-575435	Zaaknummer: 2398314
Portefeuillehouder	: mr. R.J.H. (Raymond) Vlecken CBM	Publicatie: Openbaar

Onderwerp

Europese Parlementsverkiezingen 6 juni 2024.

Voorstel

1. In te stemmen met een Centrale Stemopneming (CSO) voor de Europese Parlementsverkiezingen van 6 juni 2024;
2. In te stemmen met het instellen van een Gemeentelijk Stembureau (GSB) voor de Europese Parlementsverkiezingen van 6 juni 2024;
3. Mandaat, volmacht en machtiging te verlenen aan het afdelingshoofd Dienstverlening voor het instellen van een Gemeentelijk Stembureau (GSB), de keuze voor het tellen van de stembiljetten met een Centrale Stemopneming (CSO) voor de verkiezingen tot en met 2032 en voor het nemen van besluiten en het uitvoeren van rechts- en feitelijke handelingen die voor de uitvoering hiervan noodzakelijk zijn.
4. In te stemmen met de vergoedingen voor de vrijwilligers en de huur van de stembureaus voor de Europese Parlementsverkiezingen van 6 juni 2024 en de volgende verkiezingen tot en met 2032 (exclusief jaarlijkse indexering);
5. Mandaat te verlenen aan het afdelingshoofd Dienstverlening voor het wijzigen van de vergoeding aan de locatie-eigenaren van de stembureaus.

Inleiding

De gemeente Weert organiseert op donderdag 6 juni 2024 de Europese Parlementsverkiezingen. 39.598 kiesgerechtigden uit Weert (peildatum 29 februari 2024) mogen dan hun stem uitbrengen.

Voorheen vond het tellen van de stembiljetten plaats volgens een decentrale stemopneming (DSO). Hierbij telt het stembureau op de avond van de verkiezing de stemmen per partij én per kandidaat. Tijdens de afgelopen Tweede Kamerverkiezing van 22 november 2023 heeft voor het eerst een telling volgens de "centrale stemopneming" (CSO, ook wel centraal tellen) plaatsgevonden. Op de verkiezingsavond tellen de stembureaus alleen de stemmen per partij. Het gemeentelijke stembureau telt de volgende dag de stemmen per partij en per kandidaat.

Weert, 4 maart 2024	S		B	W	W	W	W	W
	AV		RV	MvdH	TvG	SW	LS	MF
		akkoord						
		bespreken						

Soort besluit: Besluit college

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:
- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

Beslissing d.d.: 12 maart 2024

Nummer: 17

De secretaris,

Doel(en)

Het tellen volgens CSO in combinatie met het GSB is tijdens de Tweede Kamerverkiezing van 22 november 2023 uitstekend bevallen. Het doel, om een verbeterde controleerbaarheid en transparantie van de stemopneming te realiseren, wat bijdraagt aan een grotere betrouwbaarheid van de uitslag, is ruimschoots behaald. Het telproces was goed georganiseerd en er waren geen nachtelijke activiteiten zoals het tellen van de stemmen.

Resultaten

De verkiezingen in juni 2024 zijn goed verlopen en we kunnen een betrouwbare verkiezingsuitslag vaststellen, door voldoende ruimte om veilig, nauwkeurig en op een transparante manier stemmen te tellen.

Activiteiten

De voorbereidingen voor het organiseren van de verkiezingen zijn recentelijk gestart. Een planning met de activiteiten die uitgevoerd moeten worden, wordt door het projectteam Verkiezingen opgesteld.

Argumenten

1.1 CSO bevordert een betrouwbare uitslag en is succesvol verlopen bij de Tweede Kamerverkiezingen van november 2023

Vanwege de grote aantallen stembiljetten die moeten worden geteld, worden bij CSO de stembiljetten in twee delen geteld: 's avonds op partijniveau en de dag erna op kandidaatniveau. Tijdens de Tweede Kamerverkiezing van november 2023 heeft de gemeente Weert voor het eerst deze methode gehanteerd. Hierdoor was op woensdag de voorlopige uitslag eerder bekend en was geen sprake van nachtwerk. Op donderdag zijn direct eventuele sorteer- of telfouten van woensdagavond onderzocht en gecorrigeerd. De centrale telling was in de middag al voltooid en de uitslag is op donderdagavond definitief vastgesteld en bekend gemaakt door het GSB. Een aantal raads- en collegeleden zijn ook komen kijken bij de CSO en hebben dit met tevredenheid aanschouwd. Op de vrijdag na de verkiezingen is bij een beoordeling door het Centraal stembureau (kieskring Maastricht) geconcludeerd dat deze telmethode goed heeft uitgepakt voor de gemeente Weert. Kortom de stemopneming op één centrale locatie is makkelijker te volgen en te controleren voor kiezers, partijen, pers en andere waarnemers. CSO levert voldoende ruimte op voor het veilig en nauwkeurig tellen van stemmen op een uniforme, efficiënte en transparante wijze, wat bijdraagt aan een betrouwbare en controleerbare uitslag.

1.2 College heeft bevoegdheid om te kiezen voor CSO

Vanwege de nieuwe Kieswet (die per 1 januari 2023 is ingegaan) heeft het college nu de bevoegdheid om te kiezen voor CSO. Hierdoor is nu geen apart raadsbesluit per verkiezing meer nodig.

2. Het college stelt een Gemeentelijk Stembureau in voor de stemopneming

Het Gemeentelijk Stembureau (GSB) stelt de uitslag van Weert vast. Op grond van de nieuwe Kieswet per 1 januari 2023 wordt voortaan de uitslag van de eigen gemeente altijd gecontroleerd, geteld en vastgesteld door een GSB. Het GSB komt in een openbare zitting op de dag na de stemming bijeen, waarbij de processen-verbaal van voorgaande avond worden gecontroleerd, de stembiljetten worden (her)geteld om vervolgens de uitslag van deze gemeente vast te stellen en in te voeren in het systeem van de Kiesraad. Zo nodig kan het GSB hier meerdere dagen over doen. De bijbehorende Centrale Stemopneming staat onder leiding van dit GSB. Het GSB maakt hiervan een eigen proces-verbaal op.

Het gevraagde collegebesluit formaliseert de instelling van het GSB: de locatie, het team en de datum voor de verkiezingen. Zie hiervoor het bijgevoegde besluit (bijlage 1).

3.1 Het volledige mandaat bij het afdelingshoofd Dienstverlening neerleggen

Op grond van de Kieswet wijst het college het Gemeentelijk Stembureau aan. Het aanwijzen en instellen van de stembureaus is al gemandateerd aan het afdelingshoofd van Dienstverlening.

Door ook het GSB te mandateren aan het afdelingshoofd Dienstverlening, ligt het volledige mandaat voor stembureaus, GSB en het ondersteunende personeel bij het afdelingshoofd Dienstverlening.

3.2 Tot en met 2032 verkiezingen organiseren met een CSO

Het college heeft ook de bevoegdheid om te kiezen voor CSO. Ook dit mandaat kan bij het afdelingshoofd Dienstverlening gelegd worden. Gelet op de goede ervaring tijdens de Tweede Kamerverkiezing is het wenselijk om altijd CSO toe te passen. Het besluit tot het houden van een centrale stemopneming dient uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling voor een verkiezing te worden bekendgemaakt. Mocht blijken dat door omstandigheden toch wordt afgezien van een CSO, kan het afdelingshoofd Dienstverlening in overleg met de bestuurlijk opdrachtgever, de Burgemeester, besluiten om te kiezen voor een Decentrale Stemopneming.

Het gevraagde collegebesluit formaliseert de aanwijzing van het GSB en de keuze voor CSO voor de verkiezingen tot en met 2032.

4.1 De gemeente is afhankelijk van vele vrijwilligers die meehelpten tijdens de verkiezingen.

Bij het organiseren van een geslaagde verkiezing is de gemeente afhankelijk van de inzet van vele enthousiaste burgers / vrijwilligers vanuit de gemeentelijke organisatie. Deze vrijwilligers helpen mee op de verkiezingsdag in het stembureau. Vanwege de hulp ontvangen de vrijwilligers een vergoeding. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de rol die de vrijwilliger vervult. Er is navraag gedaan bij omringende en gemeenten van soortgelijke omvang. Op basis van deze informatie worden bij de volgende rollen deze bijbehorende vergoedingen voorgesteld:

1. Voorzitter (ambtenaar)	€ Regeling B&W-voorstel: BW-010909
2. Plaatsvervangende voorzitter (ambtenaar)	€ Regeling B&W-voorstel: BW-010909
3. Voorzitter (niet werkzaam bij gem. Weert)	€ 250
4. Stembureaulid	€ 150
5. Tellid	€ 50
6. Reservelid	€ 30

Deze vergoedingen bij de betreffende rollen worden bij de aanstaande Europese parlementsverkiezing en de volgende daaropvolgende verkiezingen uitgekeerd. Ook hier geldt dat een indexeringsfactor toegepast kan worden.

4.2 Voldoende stemlocaties nodig voor het organiseren van verkiezingen

De gemeente Weert benadert voor het organiseren van de verkiezingen verschillende exploitanten van gebouwen die functioneren als stembureau. Denk hierbij aan een scoutinggebouw, horecagelegenheid, sporthal etc. Voor het beschikbaar stellen van het gebouw, verzorgen van koffie en thee en het gebruik van gas, water en licht wordt hier ook een vergoeding tegenovergesteld.

De vergoeding bedraagt voor de aanstaande Europese parlementsverkiezing en de volgende daaropvolgende verkiezingen € 300,- per stembureau. Dit bedrag is tijdens de voorgaande verkiezingen in 2023 ook vastgesteld en uitgekeerd. Met een enkele uitbater zijn aangepaste tarieven afgesproken. Dit heeft meerdere oorzaken zoals, noodzakelijkheid van het gebruik door ligging, grootte van de accommodatie en de maatschappelijke impact.

5.1 Het mandaat voor het vaststellen van de vergoedingen voor de stembureaus bij het afdelingshoofd Dienstverlening neerleggen

De hoogte van de vergoeding voor een stembureau kan variëren zoals in 4.2 staat beschreven. Het hebben van voldoende en toegankelijke stembureaus is noodzakelijk voor het goed laten verlopen van een verkiezing. Om zaken bij onverwachte ontwikkelingen snel te kunnen regelen is het wenselijk dat het mandaat voor het bepalen van de hoogte van een vergoeding ligt bij het afdelingshoofd Dienstverlening. Bijvoorbeeld wanneer op

het laatste moment een stembureau uitvalt en een wellicht duurder alternatief moet worden gevonden.

Kanttekeningen en risico's

1.1 Centrale Stemopneming tellen kost extra tijd en geld

We zijn ons bewust van extra organisatorische inzet. Door CSO levert dit voldoende ruimte op om veilig en nauwkeurig stemmen te tellen op transparante wijze én een betrouwbare uitslag. De goede ervaring tijdens de Tweede Kamerverkiezing van 22 november 2023 en het advies van de kiesraad voor deze keuze, maken dat de gemeente Weert wordt geadviseerd voor het kiezen van CSO en niet meer voor de oude telmethode van de "decentrale stemopneming" (DSO).

1.2 Het besluit voor Centrale Stemopneming moet steeds uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling gepubliceerd zijn

Op grond van artikel N 1 Kieswet moet het besluit tot het houden van een centrale stemopneming uiterlijk op de dag van de kandidaatstelling voor een verkiezing worden bekendgemaakt. Dat is voor de komende verkiezingen uiterlijk op 23 april 2024. Publicatie gebeurt op de website <https://weert.nl/verkiezingen> en op www.overheid.nl. Als op deze datum dit besluit nog niet is genomen en gepubliceerd, moet de gemeente automatisch decentraal tellen bij de stemopneming. Dat wil zeggen dat dan alle stembureaus op donderdag op partij- én kandidaatniveau de uitslag moeten vaststellen en het GSB op vrijdag al deze processen-verbaal inhoudelijk moeten controleren en zo nodig bij vermeende fouten of onverklaarde verschillen de stembureaus alsnog moeten hertellen. Dit laatste levert dan alsnog een verkapte CSO op qua organisatie.

Financiële, personele en juridische gevolgen

De financiële gevolgen voor het organiseren van de verkiezingen worden in een separaat voorstel aan de raad aangeboden.

Overleg gevoerd met

Intern:

Joanny Steijvers (projectleider Verkiezingen), Peter Verdonschot (Projectmanager), Rian Doggen-Knoors (Afdelingshoofd Dienstverlening), Daniël Timmermans (concerndirecteur), Edward Salman (Financieel Adviseur), Anne Schmidt (concernjurist) en Lindy Bos (communicatiemedewerker).

Extern:

Bert Kuijer (externe adviseur verkiezingen van Organisatie Advies Kuijer)

Participatie

Niet van toepassing

Communicatie

De bijgevoegde besluiten worden na vaststelling gepubliceerd op www.overheid.nl en op www.weert.nl/verkiezingen.

De raad wordt geïnformeerd via de TILS-lijst.

De kiezer wordt via de gebruikelijke wijze weer geïnformeerd over hoe en waar te stemmen, etc. Dit doen we via onze website en social mediakanalen, berichten en artikelen in de digitale nieuwsbrieven, de huis-aan-huis bezorgde kandidatenlijsten en een extra bijsluiter bij de stempas. Hierin staat ook de uitleg van de werking van de CSO.

Planning

De voorbereidingen voor het organiseren van de verkiezingen zijn gestart. Op 6 juni 2024 zijn de Europese Parlementsverkiezingen. De CSO vindt plaats op 7 juni 2024 vanaf 9.00 uur in de Poort van Limburg aan de Werthaboulevard 1 te Weert.

Evaluatie

Na afloop van iedere verkiezing wordt een evaluatierapport opgesteld zodat aanbevelingen en tips gebruikt kunnen worden voor het nog efficiënter organiseren van een volgende verkiezing.

Bijlage(n)

- *Besluit tot instelling van het Gemeentelijk Stembureau met een CSO*
- *Mandaatbesluit organisatie verkiezingen*
- *B&W-voorstel BW-010909*

